

TURUN YLIOPISTO
Klininen laitos, Lääketieteellinen tiedekunta

LEHMUS, TIMO: A retrospective short-term follow-up study on the effect of botulinum toxin A injection in the treatment of chronic lateral epicondylitis.

Syventävien opintojen kirjallinen työ, 24 s. 14 liite.
Käsikirurgia
Syyskuu 2015

Lateraalinen epikondyliitti eli ns. tenniskyynärpää on usein työkyvyttömyyttä aiheuttava, lähinnä työikäisen väestön yleinen sairaus. Tenniskyynärpää on ranteen värttinäluunpuoleisen lyhyen ojentajalihaksen jänteen rappeuma sen kiinnityskohdassa olkaluun ulkonastaan. Ongelmana potilaiden hoidossa nykytiedon valossa on, ettei juuri minkään hoidon ole osoitettu olevan erityisen tehokasta. Muun muassa aikaisemmin käytettyjä leikkaus- tai kortisonihoitoja ei enää nykytutkimusten perusteella suositella, koska niistä ei ole saatavilla riittävästi EBM-pohjaisia tutkimustuloksia. Turun yliopistollisessa keskussairaalassa on hoidettu viimeisen kolmen vuoden aikana muulle konservatiiviselle hoidolle reagoimattomia tenniskyynärpääpotilaita elektroneuromyografia-ohjauksessa (ENMG) injisoidulla botuliinitoksiinilla. Tutkimusnäyttö botuliinitoksiini-injektioista lateraalisen epikondyliitin hoidossa on ollut ristiriitaista.

Kyseessä on kontrolloimaton jälkiseurantatutkimus. Tutkimuspotilaat ovat lateraali epikondyliitti-potilaita, joita on syksyn 2013 ja kevään 2015 välisenä aikana hoidettu ENMG-ohjatulla botuliinitoksiini-injektioilla Turun yliopistollisessa keskussairaalassa. Potilaat täyttivät DASH-kaavakkeen (Disability of Arm, Shoulder and Hand), jolla kartoitetaan potilaan käden toimintakykyä, sekä arvioivat kokemaansa kipua ennen hoitoa sekä 6 ja 12 viikkoa hoidon jälkeen. Näiden rutiinikäyntien yhteydessä potilailta tutkittiin käden puristusvoimat sekä kyynärnivel koukussa että suorana Jamar-puristusvoimamittarilla. Lisäksi arvioitiin ranteen ja sormien ojennusvoima sekä heijastekipu lateraalisen epikondylin seutuun. Kipu mitattiin VAS-asteikolla 0-10, jossa 0 tarkoittaa 'ei mitään kipua' ja 10 tarkoittaa 'pahinta mahdollista kuviteltavissa olevaa kipua'. Potilailta selvitettiin levossa, yöllä ja rasituksen aikana koettu kipu.

Tutkimuksen ensisijainen tulosmuuttuja oli kipu. Kolmen kuukauden seurannassa potilaiden kokema kipu väheni sekä kliinisesti että tilastollisesti merkittävästi levossa, yöaikaan ja rasituksessa. Puristusvoimaan tai elämänlaatuun ja koettuun käden toimintakykyyn ei tullut merkitseviä eroja lyhyellä seuranta-ajalla. Botuliinitoksiini osoittautui varteenotettavaksi vaihtoehdoksi pitkittyneen lateraali epikondyliitin hoidossa etenkin kivunlievityksen osalta. Tutkimusryhmä suosittelee jatkossa sekä pitkäaikaistuloksien selvittämistä että vertailevia jatkotutkimuksia konservatiiviseen hoitoon ja taudin luonnolliseen kulkuun.

Asiasanat: tenniskyynärpää, botuliinitoksiini, kipu